

נבעת האימאם ואמר: 'חטאתי, עויתי, פשעתי! הריני מקבל עלי להשיב להם את כל ממונם שנתנו לי זה עשרים שנה. את כספם וזהבם ואת כל רכושם, 'שנתנו בעבור שמירת השבתות והמועדים. עד לפרוטה האחרונה אשיבו'.

נעתר לו הצדיק, רמז למלאך והשיבו לארמונו. באותו לילה ישן שליו באין מחריד. בבוקר הקיץ האימאם והורה לעבדיו לכנס את היהודים כולם. ציוה עליהם שלא יפחדו, רק יאמרו להם בנחת, שהאימאם חפץ בכבודם.

באו כולם לחצר האימאם. יצא אליהם ואמר: 'הגישו לי את חשבון המסים שהבאתם לאוצר המלוכה זה עשרים שנה מדי שבוע בשבוע ובערבי חגים'. והורה לאחד ממשרתיו להשיב להם הכל, עד לפרוטה האחרונה.

אמר לו הצר הצורר, השר אל עבד. שיום את המס והסית את האימאם להטילו: 'למה תבטל מס זה, ועוד תשיב את אשר נתנו בעבר. היוכל אדם להקיא מאכלי עשרים שנה?'

השיב לו האימאם: 'די לי בצער שהצטערתי, ועלי לקיים אשר הבטחתי. שתק השר הצורר, וחשב מחשבות איך להסב את לב האימאם אחרונת.

מה עשה, חתר חתירה באדמה עד לטרקלין האימאם, ובא במחתרת באישון ליל באפילה, בעוד האימאם במסתו. קם עליו והכה בו במטהו פעמיים.

הקיץ האימאם בבהלה ושאל בחרדה: 'מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן?'

שינה הצורר את קולו ויען בנהימה: 'אני הוא מוחמד נביאך, ובאתי להפרע ממך, על ביטול מס היהודים שנואי נפשי המתנשאים בחגיגיהם ובשבתותיהם בבגדי כבוד ובמאכלים ערבים על שכניהם הערבים!'

אמר לו האימאם: 'אם אין הדבר לרצונך, הוי נביא המאמינים, יסרם נא בשפטים גדולים!'

ענתה הדמות ואמרה: 'לא כן, אלא אתה הוא נציגי. ואם אינך ממלא חובתך, אבוא ליסרך שבע על חטאתך!'

אמר האימאם מבוהל: 'תנה לי זמן, עשרה ימים, ואדעה מה אעשה'. ענתה הדמות: 'הנה נשאתי פניך גם לדבר הזה. אבל השמר והזהר, כי בעוד עשרה ימים אבוא לקחת את נפשך, ולא תנקה!'

אמר – ונמלט במחילה שחתר בירכתי הארמון. מיד קרא האימאם בקול גדול, ויבואו משרתיו ואנשי המשמר. סיפר להם האימאם את אשר קרהו, ויראם את סימני המכות שהוכה. ויתמהו איש אל רעהו, ויחרדו חרדה גדולה.

הודעות מרכז "Shai for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555

לוח שנה

לידיעת הציבור הקדוש בגלל עלויות בהדפסת לוח השנה, לא יחולק לוח חינם.

כל המעוניין בלוח צריך לרכוש את הלוח.

כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4.

הרכישה אצל יובל פרטובי

העלון לרפואת והצלחת יוסי ביטון הבעלים של "אביזרי הגולן" וכל משפחתו ישלם ה' פעולו אמן

יוסף חסדלי ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדלי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")
העלון יצא לאור מדי יום יוסף בר אסתר סוסיה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
ואימי מורת רחל בת איזיה סוסיה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ו מרחשון התשע"ז

"חובת ההודאה"

אחת ממידות היסוד של אדם, ואף חובה, לברך ולהודות ולהכיר בטובה ובהנאה, שהעניקו לו, ועל כן חמור דינו של הכופר בטובה. בפרשתנו אנו למדים כך על דרך השלילה. על הכתוב (בראשית ב, ה) 'כי לא המטיר ה' אלקים על הארץ ואדם אין לעבוד את האדמה', פירש רש"י ומה מעם לא המטיר, לפי שאדם אין לעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתם של גשמים, ומפרש המהר"ל בספר גור אריה (שם): 'קלומר, ואסור לעשות טובה לאיש שאין מכיר בטובה, ולפיכך כל זמן שלא היה האדם – לא המטיר'. וכן על הכתוב (ג, יב) 'ויאמר האדם האשה אשר נתתה עמדי הוא נתנה לי מן העץ ואוכל מפרש רש"י 'כאן כפר בטובה'. כל נוסח מטבע הברכות שמטבעו חמלנו – אף ברכת המצוות, ברכות הבקשה וכו' – הוא על דרך שבח להקב"ה על כל אשר נמל עמנו, אך ברכות השבח וההודאה על ההנאה, על הראייה על מקומות מסוימים ועל דברים מסוימים, על סדרו של עולם, על טובות ורעות שנודמנו לאדם, וכד' – כל עיקרן ואופיין הודאה בלבד.

כידוע, תיקנו חכמים סדר ברכות, אבל ברכה אחת שהיא לכל הדעות מן התורה היא ברכת המזון לאחר אכילת פת, שכל עיקרה שבח והודאה על המזון שהעניק לנו הבורא. אמרו חכמים (ברכות לה, א) 'כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו נהנה מקדשי שמים, שנאמר לה' הארץ ומלואה'. על כן תיקנו חכמים לברך על כל דבר שגופו של אדם נהנה ממנו, והן ברכות הנהנין שונות על מאכל ומשקה וברכות הריח לסוגיהן.

אף ברכות השחר הן ברכות שבח והודאה על סדרו של עולם, שאדם נהנה מהם בכל יום מחדש. מעין ברכה על סדרו של עולם היא גם הברכה הראשונה בברכות קריאת שמע, ברכת 'יוצר אור' שהרית וברכת 'המעריב ערבים' בערב. השם ברכת ההודאה נתייחד לברכת 'מודים' בתפילת העמידה. השיבותה של ברכת 'מודים', שכל השומע 'מודים' בחזרת התפילה, חייב לברוע עם שליח הצבור ולענות אחריו 'מודים', ואפילו עומד בעצמו בעיצומה של תפילה ואינו יכול להפסיק, חייב על כל פנים לברוע עם שליח הציבור.

ברכה שכולה הודאה היא ברכת הגומל שמברכים על טובה. בגמרא אמרו 'ארבעה צריכים להודות', והם המפליג בים ועלה ליבשה, הולכי מדבר שהגיעו למקום ישוב, מי שהיה חולה ונתרפא וחבוש שיעצא מבית האסורים. סימן נתנו לדרך 'וכל החיים', יודוך סלה" – ראשי תיבות: הבוש, יסורים (חולה), ים, מדבר. ברכה זו באה במקום קרבן תודה, שכן חכמים הסמיכו ברכה זו על פרק ק"ו בתהלים, בו מנויים ארבעה אלו, ואחרי כל אחד מהארבעה נאמר שם וייבחו ויבחי תודה.

למעשה מברכים ברכת הגומל גם על אירועים אחרים שאדם ניצל מהם. אך יודגש, כי על כל מקרה מיוחד צריך לשאול שאלת חכם אם אכן יש לברך ברכת הגומל. בדברי חז"ל מצויות הודאות מיוחדות אף במקום שלא תיקנו ברכה מיוחדת, והן פותחות במלים 'מודה אני לפניך'. כך אף אנו פותחים בבקר במודה אני לפניך מלך חי וקים, שהחזרת בני נשמתו בחמלה, רבה אמונתך'. כמה אנחנו צריכים להודות לקב"ה על שנה שחלפה ועל השנה הבאה.

שבת פת

שבת כו' תשרי ה-תשפ"ב
פרשה: **בראשית**
הפטרה: **כה אמר האל**
שבת מברכין
ראש חודש חשוון ביום רביעי וחמישי המולד יום רביעי בשעה: 11: 12
12 חלקים

הדלקת נרות - 18:04
צאת השבת - 18:56
ר"ת: 19:37

הדלקת נרות בשבת הבאה **17:55**

נח	בראשית
5:31	5:25
5:38	5:32
6:40	6:36
12:28	12:30
12:57	12:59
18:16	18:25

"התנתב בלימוד תורה, ושגשג שבת" – הליכות יוסף ורחל מספר "אירחות מרומי"

* מנהגי ישראל לאכול דגים בשבת, ויש המפרשים כמה טעמים, ויש אומרים שלפי דעת רבינו הארי"י טוב לאכול דגים בכל שלש סעודות השבת. ויש אומרים שהעיקר היא בליל שבת. ויש אומרים שהעיקר בסעודת שחרית. ויש אומרים שעל פי דעת רבינו הארי"י שהעיקר בסעודה שלישית, ובכל מקום ישעו כמנהגם. ומכל מקום אכילת דגים בשבת אינה חובה מן הדין, ואינה אלא מנהג, ולכן אם אינו נהנה באכילת הדגים, וכל שכן אם אכילת הדגים מויקה לבריאותו, אין לו לצער עצמו באכילתם, ויקיים עונג שבת בשאר מאכלים. ומרן היה מקפיד לאכול דגים בסעודת ליל שבת וסעודה שלישית.

העלון למופאת חמי וחמתי שלום בר שמחה ומרים בת רחל מנשה בר דוד וברוריה הרופח להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

photo.net & more

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"

יש לפרש בדרך רמוז, כי הנה חובה קדושה מוטלת על כל יהודי בראש ובראשונה להאמין באמונה שלמה ותמימה מבלי חקירות, שהשם יתברך ברא את העולם, ורק אם נתחזקה אצלו האמונה בלב ונפש, אזי ניתנה לו רשות לחקור ולהתעמק עד שיביין זאת גם מצד השכל.

וזהו שאומר הכתוב: "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ" - בראש ובראשונה צריך האדם להאמין באמונה שלמה שהשם יתברך ברא את השמים ואת הארץ.

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"

יש לפרש בדרך רמוז, כי הנה אדם שזכה לחזור בתשובה צריך הוא להתנהג בשפלות ובענוה יתירה בתחילת דרכו, ובכך זוכה לכפרת עוונותיו.

וזהו שאומר הכתוב: "בראשית ברא" - בראשית דרכו החדשה של האדם צריך להרגיש עצמו שהוא בחוץ ("ברא" בארמית פירושו בחוץ) וברור שכל זה רק בתחילת דרכו, כיון שזקוק הוא לרחמי שמים שיכפרו את עוונותיו, אבל לאחר שכבר שב בתשובה לגמרי ועוסק בתורה בשקידה, ורודף אחר מצוות ומעשים טובים, בודאי שנמצא הוא כבר בפנים...

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"

התורה הקדושה מסיימת בתיבות "לעני כל ישראל", ומתחילה בתיבות "בראשית ברא אלקים". וכדי להבין את הקשר בין הפסוקים, יש להקדים את דברי מרן החיד"א ז"ל, כי "בראשית" יוצא אותיות "בשארית", שכל העולם כולו לא נברא אלא בנכות ישראל שנקראו "שארית", כמו שנאמר: "שארית ישראל לא יעשו עולה". וכתוב במדרש תנחומא (עקב ג'), שלא בחר הקדוש ברוך הוא בישראל אלא בעבור הענוה שממעטים עצמם לפניו.

ולכן התחילה התורה "בראשית" אותיות "בשארית" דהיינו הענוה, וכמו שאמרו בתלמוד (ראש השנה יז): "לשארית נחלתו" - למי שמשים עצמו כשיריים. וזהו קשר הפסוקים "לעני כל ישראל" - "בראשית", דהיינו שבוכות ישראל שהם ענוים ברא הקדוש ברוך הוא את העולם.

"בראשית ברא אלהים"

התורה שבכתב מתחילה באות ב': "בראשית ברא אלקים", והתורה שבעל פה מתחילה באות מ': "מאימתי קורין" (ברכות ב.). וזהו שאמרו בתלמוד (יומא טז): "השם שיתח חולין עובר בעשה, שנאמר 'ודברת בם', כלומר 'בם' יש לך רשות לדבר, דהיינו בתורה שבכתב ובהלכה שבעל פה המרומזים במלה 'בם' (שהוא ראשי תיבות: בראשית, מאימתי) ולא לדבר בדברים אחרים, וזהו שאמר הכתוב: 'ה' בם סיני בקדש', ששתי התורות ניתנו למשה רבינו בהר סיני.

"בראשית ברא"

בראשית כל וראש לכל צריך האדם להיות בריא ושלם בגוף ובנפש, שאם בריאות כאן הכל כאן, וכפי שכתב הרמב"ם (פרק רביעי מהלכות דעות הלכה א'): "היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא", וכך היה המגיד רבי דוב בער ממזריטש רגיל לומר: "חולשה בגוף - כנגדה חולשה בנשמה".

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"

הצדיק רבי משה ליב מסאטוב היה אומר: "בראשית ברא אלקים" - ראשית דבר צריך היהודי לדעת, כי "ברא אלקים את השמים ואת הארץ", שיש בורא ומנהיג לכל מה שנברא בעולם, ואין הדברים מתנהלים חלילה מעצמם. להכרה זו הגיע בשעתו אברהם אבינו, שקרא לבני דורו את הקריאה הגדולה: אם יש בירה - יש מנהיג!

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"

שאלו את הגאון מוילנא זצ"ל, אם יש רמז בתורה ל"פדיון הבן", חוץ מהמצוה המפורשת בתורה, וענה: האותיות "בראשית" הן ראשי תיבות: בן ראשון אחר שלושים יום תפדה.

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"

בפסוק זה מרומז שהעולם הזה הוא ששת אלפים שנה, כי יש בפסוק זה שש אותיות אל"ף, בכל תיבה אל"ף אחת, ורומז לששת אלפים שנה, ותיבת "השמים" שאין בה אות אל"ף רמז לאלף השביעי עולם שכולו שבת שכולו לשמים (הגבוה ביותר), והיא תיבה חמישית, על דרך מה שאמרו בתלמוד (עבודה זרה דף טז): "תנא דבי אליהו: ששת אלפים שנה הוא העולם, שני אלפים תהו (היינו בלי תורה), שני אלפים תורה, שני אלפים ימות המשיח המתחיל באלף החמישי, ולכן תיבת השמים היא התיבה החמישית, ואם היו ישראל זוכים לביאת המשיח בבחינת "זכו אחישנה" בכניסת אלף החמישי, אז היו בבחינת "שמים" במדרגה הגבוהה ביותר, ולכן רמזו השמים בתיבה החמישית, ועתה שלא זכו אלא רק בעתה, אם כך אלף הששי רמזו בתיבה האחרונה שבפסוק והיא תיבת "הארץ".

"בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"

הנה כל אדם זקוק שהשם יתברך יזכהו בבני חיי ומזוני, היינו בבנים טובים וצדיקים, וכן בחיים טובים ומאשרים, וכן בפרנסה טובה.

וכל הדברים הנ"ל מרומזים בתיבת "ברא". וזהו שאמר הכתוב: "בראשית" - בראש ובראשונה רוצה האדם "ברא", שהוא מלשון בנים, (ברא כרעא דאבוה), וכן מרמז על חיים, כי "ברא" לשון בריאות (דהיינו חיים טובים ובריאים), וכן מרמז על מזונות, כי "ברא" לשון בר ותבואה.

אמרות יוסף ורחל

רבי אליעזר מדזקוב, בהיותו ילד, עשה איזה מעשה ילדות. גער בו אביו, הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ על מעשהו.

אמר לו הילד: "ומה מעשה, והרי יש לי יצר הרע, המפתה אותי לעשות דברים אלה".

אמר לו אביו: "אדרבה, ממנו תראה ותיקה מוסר - הוא נאמן לשליחותו לפתות את האדם, ועושה את מלאכתו באמונה, באשר נצטווה".

השיב הילד: "אבל יצר הרע איך לו יצר הרע שמסיתו שלא למלא את תפקידו, ולי יש יצר הרע שמסיתני..."

הלכות יוסף ורחל

זהירות בתפלת המנחה, ואמירת החזרה בתפלת המנחה, ואיסור אכילה ושאר דברים שאסור לעשותם בשעת המנחה והלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

התחילו באיסור אם צריכים להפסיק

י. כל האמור לעיל בסעיף הקודם, אינו אלא כשיודעים שיסיימו סעודתם קודם סוף היום ויהיה להם זמן להתפלל מנחה לאחר מכן, אבל אם יודעים שתימשך סעודתם עד הלילה, אפילו אם התחילו קודם חצות היום, צריכים להפסיק סעודתם ולהתפלל מיד כשיגיע זמן מנחה קמנה, ואפילו כשיש עדיין זמן רב עד הלילה.

ובסעודה גדולה היינו אפילו אם יש שם מי שיוזכרם להתפלל מנחה. אבל בסעודה קמנה אין צריך להפסיק כל שיש שם מי שיוזכרם להתפלל מנחה.

ובמקום שיודעים שיסיימו סעודתם קודם הלילה, רשאים להמשיך סעודתם אפילו אם יודעים שלא ימצאו מנין לאחר מכן להתפלל בציבור, ויצטרכו להתפלל ביחיד.

י. בדין הנאמר בסעיפים הקודמים שאם התחילו אין מפסיקין, לענין תספורת כל שהניח בגד על ברכיו כדי שלא יפלו השערות על בגדיו נחשב הדבר כהתחיל, ואפילו עדיין לא התחיל בתספורת.

ולענין בית המרחץ, כל שפשט לבושו העליון אפילו עדיין לא התחיל להתרחץ, נחשב כהתחיל.

ולענין התחלת דין, אם היו עסוקים בו קודם לכן, דהיינו שכבר ישבו לדון דינים אחרים ועתה בא לפניו דין חדש, כל שהתחילו בעלי הדין לטעון נחשב כהתחילו, ואם לא היו עסוקים בדין קודם לכן, משיתעטפו הדיינים, ובזמניו שאין הדיינים רגילים להתעטף, משישבו הדיינים על דעת לדון.

ולענין סעודה, כל שנטל ידיו נחשב כהתחיל, ומי שרגיל להתיר חגורתו קודם אכילתו, משעה שהתיר חגורתו.

י. יש אומרים שבמקום שלא חייבוהו חכמים להפסיק אחר שהתחיל, אם מפסיק הרי הוא בכלל מה שאמרו "כל הפטור מן הדבר ועושהו נקרא הדיוט". ויש חולקים.

ובמקום שמן הדין היה חייב להפסיק אלא שאינו מפסיק מחמת שסומך על כך שיש שם מי שיוזכרנו להתפלל מנחה, או שיש לו זמן קבוע להתפלל מנחה, אם רצה להחמיר ולהפסיק סעודתו על מנת להתפלל מנחה, תבוא עליו ברכה.